

Nazisten Per Sandberg, sønn til minister Sandberg, har underslått store beløp i sin stilling som quislingtjener. Av sine egne fikk han valget mellom å gå i fengsel, skyte seg eller melde seg til Legionen. Han valgte det siste.--- Hans frue har latt seg skille og bruker nå sitt pikenavn. Svigerfaren oppgir at Per har kostet ham omlag 250,000 kr. Dette i tillegg til det han har kostet sin far.

Da minister Riisnæs skulle holde foredrag i Skien 11-10, var det møtt fram 17 tilhørere. Foredraget ble derfor avlyst. Senere samme aften skulle Book-Jensens turne ha forestilling der. Lokalelet var fylt til trengsel. Like før forestillingen skulle begynnetre en hirdmann fram på senen og melder at forestillingen er avlyst og at Riisnæs skal holde foredrag istedet. Utgangen ble sperret og forsamlingen tvunget til å overvære talen.

Dagen etter talte Riisnæs på Notodden. Her ble kinoforestillingen avlyst og publikum tvunget til å overvære ministerens foredrag.

NS-medlem Karsten Haugen, Vardeveien 2, Molde har arbeidet over et år hos tyskerne. Den 22 aug. ble han arrestert av tysk sikkerhetspoliti. Ved arrestasjonen var han i besiddelse av en ryggsekk full med hermetiske fløtebokser. Ved husundersøkelse ble det funnet flere norske og danske skinker, flere kg kaffe, hvetemel og et større parti romflasker. --- Han har i lengere tid solgt brennevin til nordmenn for 25 kr. flasken.

NS-organisasjonsleder i Molde, Kristian Sivertsen ble sparket fra sin stilling som arbeidsformann hos tyskerne for lignende tyverier fra Wehrmacht.

Arne Usler, Breisjøveien 39, Sinsen Haveby, som tidligere var politimann, er nå forfremmet til adjutant hos Kriminalsjefen på nr. 19. Han har ansvaret for en rekke avskjedigelsjer innen politiet og er angiver i stor stil.

Birger Dahlstrøm reiste 27-9 til Røros for å passe opp norske politiske flyktninger som forsøker å komme over grensen til Sverige. Han er i tredveårsalderen.

VET DE

- at Charles Lindberg høsten 1932 mottok en av Tysklands høyeste utmerkelser ordenskorset av den tyske ørn med stjerne.

- at ordenen ble overrakt ham av Göring personlig.

- at Linberg aldri, selv ikke til sine nærmeste venner, har fortalt hvorfor han fikk ordenen. -- Men de fleste normenn skjønner nok grunnen.

- at Berliner Börsenzeitung skriver at nordmennene rolig finner seg i de to kjøttløse dagene om uken.

- at nordmennene like rolig finner seg i de øvrige fem kjøttløse dager i uken.

- at den nyutnevnte politiinspektør "reverøkter" Richard von Tscharner ble norsk statsborger i 1936.

- at kobber, messing, zink, bly og tinn skal innsamles ved alle offentlige kontorer.

- at det innen Hirden er krefter som arbeider for å få Orvar Sæther fjernet som stabssjef.

- at man daglig kan finne hele brød i de tyske skylledunkene ved Oscarsborg festning.

- at det vil bli skutt 10 fanger på Grini hvis en rømmer.

- at den beryktede radiokåsgr Fritz Ihlen forleden ble kastet ut fra "Løwehbräu" på grunn av overstadig beruselse. Han pådrog seg et blått øye.

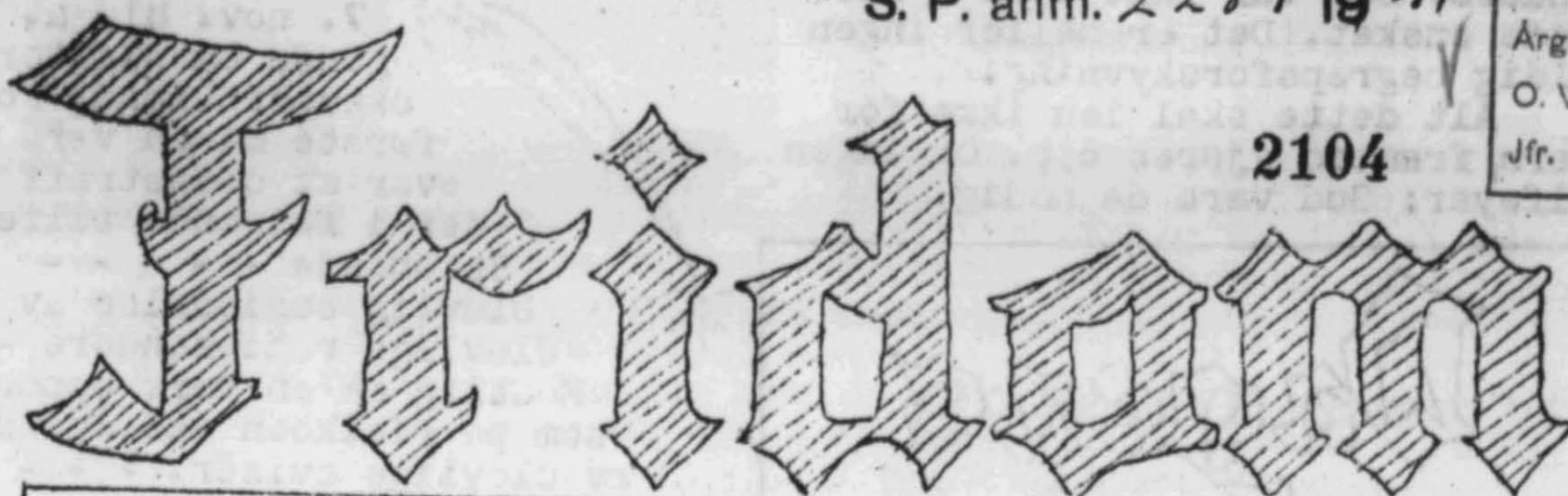
- at rektor Vogt ved N. T. H. i Trondheim er avsatt.. Han nektes å oppta et NS-medlem som stod som ca. nr. 200 på supplantlisten.

- at ingen skuespiller i Oslo får lov å forlate byen uten teatersjefens tillatelse.

S. P. anm. 2284 1941

Mappe
Eksp. 14
Arg. 1941
O.V. 3592
Jfr. 14

2104

Nr. 14.

LANDSUTGAVE

1. årg.

Reisa oss skal vi!

Ein ting har vi å gjera
å halda fast,
byggja ei ny von
for kvar som brast,
reisa vårt hus panytt
på den svide grunn
bøta med dobbelt kraft
kvar modlaus stund.

Tallause gonger enn
skal vi brytest ned,
ranast for alt
som vi prøver å verne oss mea,
jamvel for det
som vi tryggast må lita på.
Reisa oss skal vi panytt,
endå, endå.

Støvkorn på slagmarka er vi
i tusenårs strid.
Kanskje skal mørkret vara
ut vår tid.
Det som vi kjemper for lever,
som sol og regn og vind,
alltid børe panytt
i nye sinn.

Evigi er det gode,
evig sanning og rett.
Nå er det vi som skal bæra det,
var ett,
fram gjennom skuggedalen
av nederlag
inn i det blændande lys
av dag.

Sigmund Skard,
Washington, varen 1941.

Göteborgs Handels- och Jøfartstidning skrev tirsdag 4 november følgende i sin velkjente spalte I dag:

Seks norske arbeidere er dømt til døden. Det er umulig å anvende ordet dom. Da tenker vi på et rettslig forløp. Noget slikt foreligger ikke i dette tilfellet. Naken til å undertrykke konstituerer ingen rett. En fedrelandskjærlighet som er tro intil døden er ingen forbrytelse.

Samtidig meldes fra Belgrad at 100 "jøder og kommunister" er henrettet som gjengjeldelse for overfallen på en tysk soldat. Hvilkens virkning denne framferden har hatt i Europa trenger ingen utredning. Det flammande hat som er tendt vil en gang komme til å vise sine vinger.

"Jøder og kommunister" er et uttrykk som tyskern anvender. De gjør ordene til synonym for uskyldige offer. Bortsett fra noen forrykte stak den tyske propagandæn gjør bruk kører er det ingen som tror at de 100 gisler har hatt noen befatning

med overfallen på den tyske soldaten. Bare et menneske som har bevart all sin barnlige blåøyethet vil la seg innbille at "jøder og kommunister" er forbrytere i kraft av sin folkekarakter eller overbevisning.

Dersom nazistisk terminologi vinner fotfeste vil ordet kommunist svare til begrepet patriot. "Kommunist" kalles franskemann, belgopolakker og tsjekkere som arbeider for sine lands befrielse. Herr Heydrich framtrer som den sanne antikommunist. Han har sikkert rekord i å sende "kommunister og jøder" i døden. Det skal bli interessant å se hva skjebnen har i beredskap til ham selv.

Takket være det ordvalget som holder "kommunist" på å bli betegnelsen for alle nazismens mot-

ständere.. Det var ikke hvad tyskerne hadde ønsket. Det er heller ingen heldig begrepsforskyvning.

Alt dette skal ien ikke for fjern fremtid gjøres opp. Og ingen tilføyer: Gud være da nådig.

Dagens Sikt

Herman Harris Aall skriver i sin bok Faren fra Øst (s. 44):

- De germanske folk er indister og frihetselskende, og det har fra oldtiden ikke gjeldt minst nordmennene. De har også i høy grad vært det i det økonomiske liv. Ikke få er de, som har den følelse, at ens arbeide skal være mere enn et levebrød, at det skal være en opgave bestemt av ensanlegg, men med et ideals ledetjener over sig. Et slikt syn på livsstillingen lar sig ikke forrenne med et samfundsdictatur. Det er måske mulig at der kunne innføres et sådant også i germanske land ved et kupp, men det tør forutsies at det ikke vilde bli tålt lenge.-

Roosevelt taler.

President Roosevelt har for kort tid siden i en tale bl. a. sagt:

"Den civiliserte verden antok for lenge siden det grunnleggende prinsipp at ingen skal straffes for en annens gjerninger. Ute av stand til å få tak i de skyldige tar nazistene karakteristisk nok livet av 50 eller 100 uskyldige personer. De som ønsker samarbeide med Hitler kan ikke ignorere disse uhyggelige forbrytelser. Nazistene burde ha lart fra tidligere kriger at det er umulig å bryte menneskenes ånd ved terror. Disse handlinger er utført av desperate menn som innerst ikke er på det rene med at de ikke kan vinne Skrekken kan aldri bringe fred til Europa. Den sår bare et uslukkelig hat som en gang vil få fryktelige følger!"

- - - -

Morgenposten skriver 7. nov. bl. a. følgende om plikter i okkupert land: For det, første må en være klar over at dødsstraff gjelder i følgende tilfeller:

Spionasje - - -

Ulovlig besiddelse av våben

Ulovlige radiosendere - - -

Eddelig må en være oppmerksom på risikoen ved spræding av ulovlige aviser. - - -

--- Kanskje våre leseere nå begynner å forstå nødvendigheten av å vise den største forsiktighet.

Utenlands=nytt.

Tre franske flyvere har med sine jagerfly fløyet fra fransk Nordafrika til alliert område og sluttet seg til de frie franske styrker.

I Böhmen-Mähren er nå henrettet over 300 personer. Gjennomsnittlig er det henrettet 5 personer pr. dag i de siste to månedene.

I Marseille er det opprettet en standrett på grunn av sabotasjen og alle attentatene mot tyskerne i Frankrike. Mere enn 30000 franske patrioter er dømt til fengsel eller døden.

I Vilna er en illegal polsk organisasjon avslørt og 4000 personer er arrest. Det har vært husundersøkelser hos en mengde personer bl. a. erkebispen i byen.

Fra Jugoslavia meldes at opprørsbevegelsen nå har grepert slik om seg at 3/4 av landet sies å være på de opprørske serberes hender. Hele bondebefolkningen står mot tyskerne og italienerne. En mengde serbere er skutt.

I Dalmatia er 18 personer blitt dømt til å skytes bakfra med bind for øynene.

Berlins jøder sendes nå østover på tvangsarbeid. Av 65000 skal 55000 jøder sendes avsted. De får bare ta med seg håndbagasje.

Jødestjernen bares nå på brystet for at den ikke skal kunne skjules bak en pakke eller mappe. Antallset av selvmord blandt Berlins jøder oppgis å være over 200 etter at jødestjernen ble innført.

Mussolini har avsatt 60 høyere tjenestemenn i 19 av de 22 korporasjoner som kontrollerer Italias produksjon. De har ikke arbeidet effektivt nok.

Finlands vinter 1941-42 blir den vanskeligste i historisk tid. Voksne får 1 dl. melk pr. dag, brød rasjoene er uhyggelig knappe, kjøtt og vegetabilene ikke.

FRI

FHGBEVGELSE

Vi har siden april i år brukt den utmerkete frihetavis Fri Fagbevegelse som kilde til vår spalte fra organisasjon og arbeidsplass. Vi kommer fortsatt til å gi et samendrag av denne avis. Men spalten vil få samme navn som avisen: Fri Fagbevegelse.

Tyskernes redskaper innen fagorganisasjonen har slått an en hårdere tone enn den vi hørte de første dagene etter at de hadde satt seg tilrette i formannstolen. En må være forberedt på at nazistene vil gå til overrumplende terroraksjoner for derved å kunne nazi-fisere fagorganisasjonen innenfra noe som ikke har lykkes hittil tro alle overgrep. Da gjelder det at tillitsmann og medlemmar holder stand. Det finnes ingen undskyldning for å bli sittende i hvety hvilket behagelse en medlemkap i NS. De fagorganiserte arbeidere og tillitsmann må holde sin del av fronten-koste hvad det koste vil.

Da Odd Fossum ble kommisarisk formann var han ikke medlem av fagorganisasjonen. Han var støket på grunn av kontingentrestanse. Da han var i Bygningsindustrien, Oskar Johansen tiltrådte, fikk han kommisaren i Handel- og Kontor, "Oste-Berg" til å overta kontingenget. Odd Fossum skyttes 72 kroner - kontingent for et helt år. Det er den samme mannen som nå sender ut parole om tvangskontingent og straffeforfølging mot folk som skylder kontingent for mere enn to måneder.

Den innsatte kommisær i Oslo og Aker Sørgenfoss, Bjørn Lageråsen hadde forleden sitt personalia i Fritt Folk. Dette var ikke man glemt å fortelle at han var støket som medlem av sin fagforening på grunn av kontingentrestanse.

Fredag den 24. oktober innbød nazistene i Telegrafverket til møte i det tidligere Venstres Hus, Møller gaten 16. Det skulle dannes en NS-gruppe for Stor-Oslo innen Telegrafverket. Da møtet skulle begynne hadde fire kvinner og fire menn inngått seg pluss nazidirektøren Richard With, portvakt og foredragsholderen. Stor-Oslo har 2500 arbeidere og funksjonærer knyttet til Telegrafverket. Altså ikke en halv prosents fremmøte.

Den tidligere kommisær i Tekstilstilforbundet, Einar (Johansen) Hauger, kjent som dyremishandleren fra Nittedal, er avsatt etter få ukers virke. Som ny kommisær er ennsatt Einar Knudsen, forhenværende lagerekspeditør hos Hermansen & Jørgensen.

Som ny kontorsjef ved Oslo Sporveier ansatt den fallerte møtehandler Rolf Hesstvedt. Han er 29 år og har ingen ennen forutsetning for stillingen enn sitt medlemskap i NS.

Kommuneforbundets Trøndelagskontor er nedlagt og sekretær Nils Jønne avskjediget. Johan Flønes, Trondheim, som er medlem av styret er arrestert. Samtidig ble sonnen hans arrestert.

Sekretären i styret FOR Norsk Kommuneforbund i Oslo, Victor Jensen er etter arrestert. Han har tidligere sittet inne over tre uker i Oslo Kretsfengsel.

Den velkjente organisasjonsmannen i Bygningsindustrien, Oskar Johansen ble arrestert den 21. oktober. Johansen var tidligere ansett i Sten-Jord- og Cementarbeidernes Forening.

Sekretær Feder Vestad i Norsk Skog- og Landerbeiderforbund ble arrestert 17 oktober. Tidligere på dagen hadde han hatt

et sammenstøt med Fordbundets nazi-kommisær Rolf H.Jahrmann.

Militær oversikt

Det er nå sno langs hele fronten i Russland endog i Ukraina, og enkelte mindre snøstormer har allerede rast. Fronten bærer preg av dette. Tyskerne har hatt liten fremgang til tross for de største anstrengelser. 30000 tanks har de satt inn på østfronten, derav 16000 i Moskvaavsnittet. De hårdeste kamper foregår i Mozaisk-Volokolamsk-avsnittet samt lenger syd ved Tula. De tyske tap i Mozaisk-området bare de siste dager er 300000 mann, melder London. Den store russiske by Kalinin er gjenerobret av russerne. Det skjedde etter 14 dagers uavbrutt kamp og beleiring. Tusener av tyske soldater ble begravd under ruinene av den sørerskutte by. Ved Tula er haugevis av tyske tanks skutt sører og sammen i forstede-

På nordfronten opererer nå engelske jagerfly av Hurricanetypen. Siden de ble satt inn har Murmanskk bare blitt angrepetto ganger.

På Leningradfronten har russene hatt stor fremgang og gjenerobret et stort område.

På sydfronten ved Rostov har det vært skyttergravskrig i flere uker. Russerne har sprengt flere demninger. Ved en av sprengningene forsvant 300 tyske lastebiler i vannmassene.

Fremgang av betydning har tyskerne kun hatt på Krim. Men det har kostet dem meget. En hel tysk armé er ødelagt. 900000 mann er drept eller såret, 150 fly og 205 kanoner ødelagt.

Militarkronikører anslår de tyske tap på østfronten til å overstige tapene ved Verdun i Verdenskrigen.

Med den strenge russiske vinter for øye og ingen utsikt til skikklig vinterkvarter er tyskerenes skuffelser blitt mer og mer merkbare og redselen har sneket seg inn blandt soldatene.

Krigsmateriellproduksjonen i Australia er 20-doblet siden krigsutbruddet. 60000 mann tjener tegjør i det australske flyvåpenet.

Engelsmennene bruker nå et stigende antall Hurricanefly. Hvert fly er bevebnet med 4 kanoner og 12 mitraljøser.

De siste 4 mnd. har det engelske flyvåpenen senket eller skadet nesten 400 fiendtlige skip.

Kommandør Korneliussen, kommandørkaptein Danielsen og kommandørkaptein Riiser-Larsen ble i statsråd den 7. okt. utnevnt til kontreadmiraler.

London hadde flyalarm den 1. nov. for første gang på over 3 mnd.

Siden sist

Fra Stavanger meldes at det kom til stort oppstyr under et møte for kort tid siden. - Rikstaler Strand hadde sammenkalt skolefolk i Stavanger til møte. Under talen kom han inn på stortingsforhandlingene som førte til at NS fikk makten. Da lektor Natvig-Pedersen som selv var til stede under forhandlingene i egenskap av stortingsmann, stemplet Strands uttalelser som løgn, ropte Strand meget opphisset: "Slå ham ned!" - Hirden styrtet til, men fire mann stilte seg rundt Natvig-Pedersen for å forsvere ham. Politiet tilkalt og Natvig-Pedersen ble arrestert. Videre ble lektorene Larsen, Åsmund Johansen og gymnastikklærer Øvre-gård arrestert. De hadde forsvar Natvig-Pedersen.

Angiver Fredriksen, Stavanger som tidligere var journalist, ble funnet skamslått på brygga i Stavanger for kort tid siden. Han måtte øyeblikkelig kjøres på sykehus.

Ved laboratorieundersøkelse på Statens Lærerinneskole for husstell på Stabekk viste det seg at B-såpen inneholdt ren soda. Departementet opplyste i skriv at resultatet ikke måtte offentliggjøres.

Fra nyttår stopper all fabrikasjon av sjokolade og kakao på grunn av mangel på råstoffet.

Meddelelsen i landets avisar om at en kjøpmann i Theresegate i Oslo skulle være arrestert og ført til Tyskland fordi han ulovlig hadde lyttet på London, viser seg å være en bluff fra tyskerne for å skremme. Vedkommende kjøpmann er helt ukjent i strøket.

Mens de øvrige teatrene i Oslo i sommer ble tvunget til å søke lisens fra Kulturdepartementet, har Det norske Teater like til nå fortsatt sin virksomhet uten å søke teaterdiktator Finn Halvorsen om noen slik bevilling. Publikum har påskjønnet denne røke holdning med et usedvanlig godt besøk. Nå har imidlertid Det norske Teater mottatt et ultimatum fra Teaterdirektoratet. Det sies her ganske tydelig fra at unlatelse fra å søke lisens vil bli betraktet som sabotasje og straffet deretter. Det er derfor sansynlig at Det norske Teater nå må søke lisens.

Nazistene er nå iferd med å starte et propaganda-fagblad beregnet på bøndene. Det skal trykkes i opplegg på en quart million hos Aas & Wahl, og kommer antagelig til å hete "Norsk Jord". Redaktør blir gårdbruker Dehli Laurantz fra Østerdalalen.

Ekspedisjonsjef Carl Platou i Justisdepartementet er arrestert. Han orket ikke å fortsette lenger i departementsarbeidet under Riisnes-regime. Han søkte om permisjon og fikk dette innvilget og dessuten tillatelse til å fortsette i sitt embete. Likevel ble han arrestert to dager etter at han hadde fratrådt sin stilling.

Thomas Fearnley, Nils Young Fearnley og Carl Otto Løvenskjold er arrestert.

I lengre tid har fire høyere skoler i Oslo vært stengt på grunn av demonstrasjoner under en flyalarm. Skolene er nå kommet i gang igjen, men 10% av elevene er utvist og ute-lukket fra all høyere utdannelse for fremtiden. Elevene som er utvist er tatt rent tilfeldig. Det er for-trinsvis barn av "jødisk" avstamning og barn til foreldre som har vært aktive politiske motstandere av NS som er utvist.

Søndag 25. okt. ble 250 mann fra arbeidstjenesten utkommandert

til å være premierepublikum i Nationalteateret. - - - Da teppet gikk opp var teateret så tynt besatt at det ble pinlig for nazisten. Litt senere kom de 250 mann og fylte en del av plassen. Etter fore stillingen ble det overrakt blomster til skuespillerne fra Kulturdepartementet. Men navnene til skuespillerne var i de fleste tilfellene stavet på feil måte.

VIET DE

- at gantefullmekting Bjerke er en farligste angivere i Oslo kommune.

- at arkivene til NS-avdelingene i Asker og Bærum er forsvunnet på mystisk måte.

- at den 18. oktober ble 18 politifolk i Oslo og andre byer avskjediet.

- at bare 446 av 1514 politifolk i Oslo er medlem av NS.

- at i hele landet er det 1117 av 4040 politifolk som er medlem av NS.

- at NS pr. 10 juli i år bare hadde 30,870 medlemmer.

- at den nye redaktør av Norsk Tannlageforbunds tidsskrift, tannläge Krøtz er over 80 år.

- at professor Hallesbys bok "Et livssyn" (Lutherstiftelsens forlag) er beslaglagt.

- at i tiden fra 12. mai til 27. sept. er det utført 296,050 kg smør og 853,875 kg ost - - - til Tyskland.

- at bladet "Velgeren" Gjøvik er blitt dømt til 1 måneds stans for ikke å ha vært nazistisk nok..

- at en hepre som forlot guds-tjenesten til nazipresten Blessing-Dahle, ble arrestert av politivakten utenfor kirkesøren.

- at det ved en "husundersøkelse" som ble foretatt hos politiske fanger i Åkebergveien, ble det beslaglagt to radikopprører.